

Հավելված 3
Արդարադատության ակադեմիայի
կառավարման խորհրդի 2016 թվականի
փետրվարի 15-ի թիվ 55-Ա որոշման

Ո Ա Ս Ո Ա Ց Մ Ա Ն Ծ Ր Ա Գ Ի Ր
ԴԱՏԱԽԱՂՆԵՐԻ ԹԵԿՆԱԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿՈՒՄ ԸՆԴԳՐԿՎԱԾ
ԱՆՁԱՆՑ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՅԹՆԵՐ

1. Սույն ուսուցման ծրագիրը (այսուհետ՝ Ծրագիր) ներառում է 2016թ. դատախազների թեկնածությունների ցուցակում ընդկրված անձանց (այսուհետ՝ Ունկնդիրների) կրթական չափորոշիչները, ուսուցման ձևը, ուսումնառության ժամաքանակը և ժամկետները, ինչպես նաև դասավանդվող առարկայական կուրսերի համառոտ նկարագիրը:

2. Ծրագիրը մշակվել է Արդարադատության ակադեմիայի կողմից «Արդարադատության ակադեմիայի մասին» ՀՀ օրենքի 19-րդ հոդվածի հիման վրա:

3. Ծրագիրը նպատակաուղղված է Ունկնդիրների մոտ դատախազի պաշտոնում գործելու համար անհրաժեշտ կարողությունների, հմտությունների ձևավորմանը, մասնագիտական գիտելիքների ծավալի ընդլայնմանը հետևյալ ոլորտներում.

ա) Ընդհանուր մասնագիտական ոլորտ: Մասնագիտական պատրաստման գործընթացը վերաբերում է սահմանադրական իրավունքի, մարդու իրավունքների եվրոպական իրավունքի, ինչպես նաև կիրառական իրավաբանությանը: Ուսուցման գործընթացը նպատակաուղղված է սահմանադրական իրավունքի և արդարադատության, Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի իրավաբանության, մասնագիտական էթիկայի, հանրային ծառայության ոլորտում կոռուպցիայի դեմ պայքարի վերաբերյալ ունկնդիրների գիտելիքների ընդլայնմանը, ինչպես նաև ՀՀ սահմանադրական դատարանի և Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի դատական ակտերի համարժեք ընկալման և կիրառման, իրավական վերլուծությունների կատարման, իրավավերլուծական տեքստերի շարադրման, իրավաչափ վարքագծի ընտրության կարողությունների և հմտությունների ձևավորմանը:

բ) Հատուկ մասնագիտական ոլորտ: Մասնագիտական պատրաստման գործընթացը վերաբերում է քրեական իրավունքում և դատավարությունում առկա արդի հիմնահարցերին, ինչպես նաև ընդհանուր վարչական իրավունքի, վարչական դատավարության, պետական շահերի պաշտպանության վերաբերյալ հարցերին: Ուսումնական գործընթացը նպատակաուղղված է քրեական դատավարության տարբեր փուլերում ծագող հարցերի, քրեական իրավունքի, քրեական գործերով ՄԻԵԴ նախադեպային իրավունքի, ինչպես նաև ընդհանուր վարչական իրավունքի, վարչական դատավարության և պետական շահերի պաշտպանության և արդի այլ հիմնահարցերի վերաբերյալ ունկնդիրների գիտելիքների ծավալի ընդլայնմանը, ինչպես նաև կարողությունների և հմտությունների ձևավորմանը:

գ) Հարակից մասնագիտական ոլորտ: Մասնագիտական պատրաստման գործընթացը վերաբերում է հասարակագիտական ուղղվածություն ունեցող հարցերին: Մասնագիտական պատրաստման արդյունքում ունկնդիրները ձեռք կբերեն անհրաժեշտ գիտելիքներ և կարողություններ հաղորդակցության, բանակցությունների վարման, արդարության ուսմունքների և էթիկայի, փաստարկման, ներազդման հոգեբանության վերաբերյալ:

4. Ծրագիրն իրականացվում է առկա ուսուցման ձևով՝ լսարանային ուսուցման և փորձաշրջանի եղանակներով:

5. Լսարանային ուսուցումն իրականացվում է ընդհանուր, հարակից և հատուկ մասնագիտական դասընթացների մոդուլների հիման վրա, ինչպես նաև հրավիրյալ դասախոսությունների միջոցով: Դասընթացների (ներառյալ՝ քննաշրջանի) ընդհանուր ժամաքանակը սահմանվում է 440 ակադեմիական ժամ (ներառյալ՝ 40 ակադեմիական ժամ քննաշրջանի համար), իսկ հրավիրյալ դասախոսությունների ժամաքանակը՝ 20 ակադեմիական ժամ:

6. Փորձաշրջանը կազմակերպվում է անհատական ծրագրին համապատասխան, որում ընդգրկվում են փորձաշրջանի ընթացքում պարտադիր կատարման ենթակա առաջադրանքներ՝ ըստ սույն ուսուցման ծրագրով նախատեսված ուղղությունների: Մեկ օր փորձաշրջանի տևողությունը սահմանվում է 10 ակադեմիական ժամ: Փորձաշրջանի ընդհանուր ժամաքանակը սահմանվում է 800 ակադեմիական ժամ: Փորձաշրջանի ավարտին յուրաքանչյուր ունկնդիր գնահատվում է դրական կամ բացասական:

7. Ուսումնառության ընդհանուր ժամաքանակը սահմանվում է 1240 ակադեմիական ժամ:

8. Ուսումնառության տևողությունը սահմանվում է 9,5 ամիս (2016 թվականի մարտ 1-ից դեկտեմբերի 16-ը)՝ ներառյալ 4 ամիս տևողությամբ փորձաշրջանը (օգոստոս 15-ից դեկտեմբեր 16-ը):

II. Ուսումնառության ժամանակային կառուցվածքը

	Դասընթացների ժամաքանակ	Քննաշրջանի ժամաքանակ	Հրավիրյալ մասնագետների դասախոսությունների ժամաքանակ	Փորձաշրջանի ժամաքանակ	Ընդհանուր ժամաքանակ
Ուսուցման 1-ին հատված (մարտ 1-ապրիլ 15)	100 ժամ (6 դասընթաց) (մարտ 1-ապրիլ 1)	6 ժամ (3 քննություն) (ապրիլ 4-ապրիլ 15)	10 ժամ	-	116 ժամ
Ուսուցման 2-րդ հատված (ապրիլ 18-հունիս 10)	120 ժամ (8 դասընթաց) (ապրիլ 18-մայիս 20)	16 ժամ (8 քննություն) (մայիս 23-հունիս 13)	4 ժամ	-	140 ժամ
Ուսուցման 3-րդ հատված (հունիս 13-օգոստոսի 5)	110 ժամ (6 դասընթաց) (հունիս 13-հուլիս 15)	12 ժամ (6 քննություն) (հուլիս 18-օգոստոսի 5)	6 ժամ	-	128 ժամ
Ուսուցման 4-րդ հատված (օգոստոսի 8-սեպտեմբեր 16)	50 ժամ (3 դասընթաց) (օգոստոսի 8-սեպտեմբերի 9)	6 ժամ (3 քննություն) (սեպտեմբերի 12-սեպտեմբեր 16)	-	150 ժամ (օգոստոս 15-սեպտեմբեր 16)	206 ժամ
Ուսուցման 5-րդ հատված (սեպտեմբեր 26-դեկտեմբեր 16)	-	-	-	650 ժամ (սեպտեմբեր 26-դեկտեմբեր 16)	650 ժամ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ	380 ժամ	40 ժամ	20 ժամ	800 ժամ	1240 ժամ

III. Դասավանդվող առարկայական կուրսերի (դասընթացների) ցանկ

1. Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացների մոդուլ

N	Դասիչ	Անվանում	Ժ/ք
1.	J-002-16	ՀՀ սահմանադրական իրավունքի գիտության և սահմանադրական արդարադատության արդի միտումները	20
2.	J-023-16	Իրավաբանական գիր	10
3.	J-003-16	ՄԻԵԴ իրավաբանության հիմունքները և արդի միտումները	10
4.	J-009-16	Փորձաքննությունների նշանակման և դրանց արդյունքների գնահատման արդի հարցերը	10
5.	J-014-16	Հանրային ծառայության ոլորտում կոռուպցիայի դեմ պայքարի արդի հարցերը	10

2. Հարակից մասնագիտական դասընթացների մոդուլ

N	Դասիչ	Անվանում	Ժ/ք
6.	G-001-16	Հաղորդակցության և բանակցության հմտություններ	20
7.	G-023-16	Արդարության ուսմունքներ և Էթիկա	20
8.	G-004-16	Փաստարկում և հոշտորիկա	20
9.	G-008-16	Ներագդման հոգեբանություն	10
10.	G-006-16	Ժամանակի կառավարում	10

3. Հատուկ մասնագիտական դասընթացների մոդուլ

N	Դասիչ	Անվանում	Ժ/ք
11.	Q-003-16	ՀՀ քրեական դատավարության արդի հարցերը	40
12.	Q-001-16	ՄԻԵԴ նախադեպային իրավունքի արդի հարցերը քրեական գործերով	30
13.	Q-002-16	ՀՀ քրեական իրավունքի արդի հարցերը	30
14.	Q-015-16	Մինչդատական վարույթի ընթացքում դատախազական գործառույթների իրացման հմտությունները	30
15.	Q-016-16	Դատարանում մեղադրանքի պաշտպանության հմտություններ	30
16.	Q-017-16	Կրիմինալիստիկական տակտիկայի և մեթոդիկայի արդի հարցերը	20
17.	Q-030-16	Կիրքերհանցագործության դեմ պայքարի արդի հարցերը	20
18.	Q-014-16	Քրեական վարույթով միջազգային փոխօգնության արդի հարցերը	10
19.	Q-019-16	Պատիժների կիրառման նկատմամբ դատախազական հսկողության արդի հարցերը	10
20.	A-009-16	ՀՀ ընդհանուր վարչական իրավունքի հիմունքները	10
21.	J-013-16	Պետական շահերի պաշտպանության արդի հարցերը	10

IV. Դասավանդվող առարկայական կուրսերի (դասընթացների) համառոտ նկարագիրը

1. J-002-16. ՀՀ սահմանադրական իրավունքի գիտության և սահմանադրական արդարադատության արդի միտումները

Դասընթացը պայմանավորված է սահմանադրական իրավունքի գիտության և սահմանադրական արդարադատության ոլորտում Ունկնդիրների գիտելիքների ծավալի ընդլայնման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է՝

- սահմանադրական իրավունքի գիտության առարկան, մեթոդները, սահմանադրական իրավունքի գիտության զարգացման արդի միտումները,
- Հայաստանի Հանրապետության դատական իշխանության սահմանադրական հիմունքների (դատական իշխանության մարմինների համակարգի կազմակերպման և գործունեության կարգի) վերաբերյալ հարցերը:
- դատախազության սահմանադրական կարգավիճակի վերաբերյալ հարցերը,
- սահմանադրական արդարադատության (սահմանադրական դատարանի իրավական կարգավիճակի, կազմակերպման և գործունեության կարգի, սահմանադրական դատարանի լիազորությունների) վերաբերյալ հարցերը:

Գնահատումն իրականացվում է գրավոր եղանակով՝ J-003-16 դասընթացի հետ համատեղ:

2. J-023-16. Իրավաբանական գիր

Դասընթացը պայմանավորված է համոզիչ և որակյալ իրավական վերլուծությունների շարադրման ոլորտում կարողությունների և հմտությունների ձևավորման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է՝

- IRAC համակարգով իրավական վերլուծությունների կատարման և շարադրման հետ կապված հարցերը,
- օրենսդրական տեքստերի հետ աշխատանքում իրավամեկնաբանողական հնարքների կիրառման հետ կապված հարցերը,
- իրավական վերլուծությունների լեզվական որակների ապահովման հետ կապված հարցերը:

Գնահատումն իրականացվում է գրավոր եղանակով:

3. J-003-16. ՄԻԵԴ իրավաբանության հիմունքները և արդի միտումները

Դասընթացը պայմանավորված է ՄԻԵԴ գործունեության վերաբերյալ Ունկնդիրների գիտելիքների ծավալի ընդլայնման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է՝

- ՄԻԵԴ կողմից մշակված իրավական հայեցակարգերի բովանդակությունը, դրանց իրավակիրառ արժեքը և զարգացման միտումները,
- ՄԻԵԴ հիմնական նպատակները,
- իրավագործության շրջանակը,
- գանգատների ընդունելիության պայմանները,
- գործերի քննության կարգը,
- վճիռների կատարման հետ կապված հարցերը,
- ՄԻԵԴ-ի կողմից ապացույցների ձեռքբերումը և գնահատումը,
- ՄԻԵԴ-ի և ազգային դատարանների միջև երկխոսությունը:

Գնահատումն իրականացվում է գրավոր եղանակով՝ J-002-16 դասընթացի հետ համատեղ:

4. J-009-16. Փորձաքննությունների նշանակման և դրանց արդյունքների գնահատման արդի հարցերը

Դասընթացը պայմանավորված է փորձաքննությունների վերաբերյալ գիտելիքների ծավալի ընդլայնման, համարժեք և արդյունավետ փորձաքննությունների նշանակման կարողությունների ձևավորման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է՝

- քրեական, վարչական և քաղաքացիական վարույթներում փորձաքննությունների նշանակման հիմքերը, կարգը, բովանդակությունը, կատարման հիմնահարցերը,
- փորձաքննությունների արդյունքների գնահատման վերաբերյալ հիմնահարցերը:

Գնահատումն իրականացվում է գրավոր եղանակով:

5. J-014-16. Հանրային ծառայության ոլորտում կոռուպցիայի դեմ պայքարի արդի հարցերը

Դասընթացը պայմանավորված է հանրային ծառայության ոլորտում կոռուպցիայի դեմ պայքարի ոլորտում գիտելիքների ծավալի ընդլայնման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է՝

- Հայաստանի Հանրապետությունում հանրային ծառայության ոլորտում կոռուպցիոն երևույթների, դրա դեմ տարվող պայքարի հիմնահարցերը,

- հակակոռուպցիոն պայքարի իրավական կարգավորումները (ներպետական և միջազգային, այդ թվում՝ Եվրոպայի խորհրդի Կոռուպցիայի դեմ պայքարող պետությունների խմբի (ԳՐԵԿՈ) և Եվրախորհրդի Փողերի լվացման եւ ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի հանձնաժողովի (ՄՈՆԻՎԱԼ) հանձնարարականները),
- կոռուպցիայի դեմ պայքարի ինստիտուցիոնալ շրջանակների (ներպետական և միջազգային, այդ թվում՝ ԳՐԵԿՈ-ի և ՄՈՆԻՎԱԼ-ի գործունեությունը), համապատասխան այլ շահագրգիռ կողմերի (հասարակական կազմակերպությունների, ՁԼՄ-երի) մասնակցության և պետության կողմից ձեռնարկվող միջոցառումների վերաբերյալ հարցերը:

Գնահատումն իրականացվում է գրավոր եղանակով:

6. G-001-16. Հաղորդակցության և բանակցության հմտություններ

Դասընթացն անհրաժեշտ է Ունկնդիրներին իրենց պաշտոնական գործառույթների արդյունավետ իրականացման կարևոր գրավական հանդիսացող հաղորդակցությունների և բանակցությունների վերաբերյալ բազային գիտելիքների ձեռքբերման համար: Նշվածը թույլ կտա ձևավորել կառուցողական փոխհարաբերություններ և կանխել հնարավոր ռիսկերը պաշտոնական և ոչ պաշտոնական գործունեության ընթացքում:

Դասընթացը ներառում է՝

- հաղորդակցության էությունը և տեսամեթոդական հիմքերը,
- հաղորդակցության արգելքները և դրանց հաղթահարման ուղիները,
- մանիպուլյացիան և հակամանիպուլյացիայի միջոցները,
- բանակցությունների էությունը, ոճերը, բանակցային գործընթացի ժամանակակից առաջադիմական մոտեցումները, արդյունավետ փաստարկների կառուցումը բանակցությունների ընթացքում:

Գնահատումն իրականացվում է գրավոր եղանակով:

7. G-023-16. Արդարության ուսմունքներ և Էթիկա

Դասընթացը կարևոր է արդարության տարբեր հայեցակարգերի իմացությամբ արդարադատության համակարգում մարդակենտրոն մոտեցումները հիմնավորելու և հրամայական դարձնելու համար: Դասընթացը պայմանավորված է դատախազի մասնագիտական էթիկայի կանոնների հետ կապված գիտելիքներ հաղորդելու և դրանք կենսագործելու կարողություններ ձևավորելու անհրաժեշտությամբ: Դասընթացն անհրաժեշտ է բարոյական գիտակցության

զարգացման տեսանկյունից կարևորություն ներկայացնող տեսական գիտելիքների ձեռքբերման, արդարադատության համակարգում հրամայական (իմպերատիվ) կամ անհրաժեշտ վարքագիծ ձևավորելու համար:

Դասընթացը ներառում է՝

- արժեքային մոնիզմի և արժեքային փյուրալիզմի հայեցակարգերի ընդհանուր բնութագիրը,
- սոցիալական գործողության ու բարոյական վարքագծի միջև կապը,
- բարոյականության և իրավունքի հարաբերակցությունը,
- բարոյական պարտքին ու բարձրագույն բարիքին վերաբերող դիրքորոշումների քննարկումը,
- դատախազական գործունեություն իրականացնելիս և ոչ դատախազական գործունեության ընթացքում դատախազի վարքագծի կանոնների հիմնահարցերը.
- դատախազների էթիկայի հարցերով վարույթի հետ կապված հարցերը:

Գնահատումն իրականացվում է գրավոր եղանակով:

8. G-017-16. Փաստարկում և հռետորիկա

Դասընթացն պայմանավորված է ապացուցման, հերքման, հիմնավորման, զրուցակիցների մոտ համոզմունքի ձևավորման, տպավորիչ ելույթի ու արդյունավետ բանավեճի տեխնոլոգիաների տիրապետման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է՝

- փաստարկման գործընթացի բաղադրիչները,
- փաստարկման գործընթացի եղանակները,
- փաստարկման համակարգին ներկայացվող պահանջները,
- ավանդական և ժամանակակից հռետորիկայի զինանոցը,
- առավել հաճախ հանդիպող սխալները,
- բանավեճի ընթացքում կիրառվող կառուցողական և ապակառուցողական տեխնոլոգիաները և վերջիններիս չեզոքացման մեթոդաբանական սկզբունքները:

Գնահատումն իրականացվում է գրավոր եղանակով:

9. G-008-16. Ներազդման հոգեբանություն

Դասընթացն անհրաժեշտ է ներազդման հոգեբանական հիմքերն իմանալու, ներազդման և մանիպուլյացիայի տեխնիկաներին ծանոթանալու և դրանցից պաշտպանվելու համար:

Դասընթացը ներառում է՝

- ներազդման հոգեբանության հիմնական հասկացությունները, ներազդման տեսակները, մեթոդները ու մեխանիզմները,
- կառուցողական (համոզում, ներշնչում և այլն) և ոչ կառուցողական ներազդման մեթոդների (մանիպուլյացիա և այլն) առանձնահատկությունները,
- մարդու հոգեվիճակի հնարավոր փոփոխություններ առաջացնող տեսողական, ձայնային և հոտառական խթանները,
- կառուցողական և ոչ կառուցողական ներազդմանը դիմակայելու եղանակները,
- կառուցողական և ագրեսիվ ներազդմանը դիմակայելու «ալգորիթմ» մշակելը:

Գնահատումն իրականացվում է գրավոր եղանակով:

10. G-006-16. Ժամանակի կառավարում

Դասընթացն անհրաժեշտ է ժամանակի արդյունավետ պլանավորման, կառավարման, ինչպես նաև անձնական և մասնագիտական կազմակերպվածության մակարդակի բարձրացման մասին գիտելիքների և կարողությունների ձևավորման համար:

Դասընթացը ներառում է՝

- ժամանակի և նրա նշանակության մասին հասկացությունը,
- ժամանակը՝ որպես անձի էներգետիկ պոտենցիալ,
- ժամանակի տեսակները,
- ժամանակի ընկալման տեսակները, գործունեության կառուցվածքը և դրա ժամանակային բնութագրիչները,
- մարդը և ժամանակը ճգնաժամային իրավիճակներում,
- մասնագետի ժամանակային իրազեկության,
- ժամանակի հիմնական «թակարդները»,
- ժամանակի կորստի և ժամանակային նախապատվությունների վերլուծությունը, ժամանակաչափումը,
- ժամանակի կառավարման սկզբունքներն ու ռազմավարությունները,
- գլոբալ նպատակների որոշումը,
- երկարաժամկետ և միջնաժամկետ ծրագրերը,
- կարճաժամկետ և օպերատիվ պլանները,
- նախապատվությունների որոշումը ABC վերլուծության միջոցով,
- էլզենհաուերի սկզբունքը:

Գնահատումն իրականացվում է գրավոր եղանակով:

11. Q-003-16. ՀՀ քրեական դատավարության արդի հարցերը

Դասընթացը անհրաժեշտ է քրեական դատավարության ոլորտում նոր իրավական զարգացումները մատուցելու, ՀՀ մասնակցությամբ միջազգային պայմանագրերի կիրառման գործնական հարցերը, վիճահարույց հարցերի շուրջ ՀՀ սահմանադրական դատարանի և ՀՀ վճռաբեկ դատարանի իրավական դիրքորոշումների, ՀՀ քրեական դատավարության նոր օրենսգրքի նախագծում սահմանված իրավակարգավորումների էության և տրամաբանության վերաբերյալ գիտելիքներ հաղորդելու, ինչպես նաև դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ ձևավորելու համար:

Դասընթացը ներառում է՝

- ՀՀ քրեական դատավարության առանձին ինստիտուտների վերաբերյալ ՀՀ սահմանադրական դատարանի և ՀՀ վճռաբեկ դատարանի իրավական դիրքորոշումները և դրանց կիրառման հիմնահարցերը,
- ՀՀ մասնակցությամբ միջազգային պայմանագրերի կիրառման գործնական հարցերը (այդ թվում նաև Միավորված ազգերի կազմակերպության Մարդու իրավունքների վերաբերյալ հիմնական պայմանագրերի և դրանց կիրառման առանձնահատկությունների, ինչպես նաև «Քաղաքական և քաղաքացիական իրավունքների մասին» միջազգային դաշնագրում ամրագրված իրավունքների, ինչպես նաև դրանց ներպետական օրենսդրությունում կիրառելիության և Կամընտիր արձանագրությամբ հասանելի դարձած ընթացակարգերի հարցերը),
- ՀՀ քրեական դատավարության նոր օրենսգրքի նախագծի հայեցակարգային բնութագրին, քրեական դատավարության սկզբունքների նոր համակարգին, քրեական դատավարության նոր հասկացությամբ ապարատին, հանրային և մասնավոր շահերի հավասարակշռված պաշտպանության նոր կառուցակարգերին վերաբերող հարցերը,
- անչափահասների մասնակցությամբ վարույթի առանձնահատկությունները:

Գնահատումն իրականացվում է գրավոր եղանակով:

12. Q-001-16. ՄԻԵԴ նախադեպային իրավունքի արդի հարցերը քրեական գործերով

Դասընթացն անհրաժեշտ է ՄԻԵԴ նոր իրավական դիրքորոշումների վերաբերյալ գիտելիքներ հաղորդելու և կարողություններ ձևավորելու համար:

Դասընթացը ներառում է քրեական իրավունքի և դատավարության ոլորտում Եվրոպական կոնվեցիայով և միջազգային այլ պայմանագրերով երաշխավորված իրավունքների (այդ թվում՝ խոսքի ազատության և ազգային անվտանգության ապահովման հիմնախնդրի, անձի ազատության և անձեռնմխելիության, մասնավոր կյանքի անձեռնմխելիության, արդար դատաքննության իրավունքների պաշտպանության, անթույլատրելի ապացույցների օգտագործման արգելքի, խոշտանգումների և այլ դատան վերաբերմունքի արգելքի, ռասիզմի և խտրականության արգելքի) պաշտպանության վերաբերյալ ՄԻԵԴ արդի նախադեպային իրավունքը և ՀՀ նկատմամբ դրա կիրառման հիմնահարցերը:

Գնահատումն իրականացվում է գրավոր եղանակով:

13. Q-002-16. ՀՀ քրեական իրավունքի արդի հարցերը

Դասընթացը պայմանավորված է քրեական իրավունքի ոլորտում իրականացված և իրականացվող բարեփոխումների, վիճահարույց հարցերի շուրջ ՀՀ սահմանադրական դատարանի և ՀՀ վճռաբեկ դատարանի իրավական դիրքորոշումների վերաբերյալ գիտելիքներ հաղորդելու, ինչպես նաև դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ ձևավորելու համար:

Դասընթացը ներառում է՝

- քրեական նոր օրենսգրքի նախագծի հայեցակարգի հիմնադրույթները,
- քրեաիրավական ինստիտուտների, այդ թվում պատժողական քաղաքականության զարգացման միտումները և հեռանկարները,
- հանցավոր արարքների ճշգրիտ որակման հիմնահարցերը (այդ թվում՝ թրաֆիքինգի կամ շահագործման որակում, թրաֆիքինգի կամ շահագործման վերհանման հիմնախնդիրներ, աշխատանքային թրաֆիքինգ և սեռական շահագործում, ընտանեկան բռնություններ, աշխատանքային հարաբերություններ, սոցիալական ծանր վիճակում գտնվող ընտանիքներ, մարմնավաճառությամբ զբաղվող անձինք, այդ թվում՝ երեխաներ, մուրացկան երեխաներ, հատուկ հաստատություններում սովորող երեխաներ), և դրանց լուծման ոլորտում օրենսդրական և իրավակիրառ փորձը,
- ՀՀ ստանձնած միջազգային պարտավորությունների բովանդակությունը (այդ թվում՝ Միավորված ազգերի կազմակերպության Մարդու իրավունքների վերաբերյալ հիմնական պայմանագրերը, դրանց կիրառման առանձնահատկությունները, ինչպես նաև <<Քաղաքական և քաղաքացիական իրավունքների մասին>> միջազգային դաշնագրում ամրագրված իրավունքները, ինչպես նաև դրանց ներպետական

օրենսդրությունում կիրառելիության և Կամընտիր արձանագրությամբ հասանելի դարձած ընթացակարգերի հարցերը):

Գնահատումն իրականացվում է բանավոր եղանակով:

14. Q-015-16. Մինչդատական վարույթի ընթացքում դատախազական գործառույթների իրացման հմտությունները

Դասընթացն անհրաժեշտ է մինչդատական վարույթի ընթացքում դատախազական գործառույթների վերաբերյալ գիտելիքների շրջանակն ընդլայնելու, ինչպես նաև այդ ոլորտում համապատասխան կարողություններ և հմտություններ ձևավորելու համար:

Դասընթացը ներառում է՝

- քրեական վարույթ հարուցելու, որպես մեղադրյալ ներգրավելու, հետաքննության և նախաքննության նկատմամբ հսկողություն իրականացնելու, մինչդատական վարույթի ընթացքում հարկադրանքի միջոցների կիրառման իրավաչափության նկատմամբ հսկողություն իրականացնելու դատախազական գործառույթների վերաբերյալ հարցերը,
- մինչդատական և դատական վարույթների ընթացքում կայացվող դատախազական ակտերին ներկայացվող կառուցվածքային և բովանդակային պահանջների վերաբերյալ գործնական հարցերը:

Գնահատումն իրականացվում է բանավոր եղանակով:

15. Q-016-16. Դատարանում մեղադրանքի պաշտպանության հմտություններ

Դասընթացն անհրաժեշտ է դատական վարույթների ընթացքում դատախազական գործառույթների վերաբերյալ գիտելիքների շրջանակն ընդլայնելու, ինչպես նաև այդ ոլորտում համապատասխան կարողություններ և հմտություններ ձևավորելու համար:

Դասընթացը ներառում է՝

- դատական նիստի նախապատրաստական մասում, դատական քննության ընթացքում, ինչպես նաև դատական վերանայման վարույթներում դատախազական գործառույթների վերաբերյալ գործնական հարցերը:

Գնահատումն իրականացվում է բանավոր եղանակով:

16. Q-017-14. Կրիմինալիստիկական տակտիկայի և մեթոդիկայի արդի հարցերը

Դասընթացը պայմանավորված է կրիմինալիստիկական տակտիկայի և մեթոդիկայի վերաբերյալ գիտելիքներ հաղորդելու և դրանք պատշաճ կենսագործելու կարողություններ ձևավորելու անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է՝

- դեպքի վայրի զննության, ճանաչման ներկայացման, հարցաքննության և այլ քննչական գործողությունների կատարման տակտիկային վերաբերող հարցերը,
- կյանքի, առողջության, սեփականության, տնտեսական գործունեության, հասարակական անվտանգության, հասարակական կարգի ու բնակչության առողջության դեմ ուղղված հանցագործությունների քննության մեթոդիկային վերաբերող հարցերը:

Գնահատումն իրականացվում է գրավոր եղանակով:

17. Q-030-16. Կիբերհանցագործությունների դեմ պայքարի արդի հարցերը

Դասընթացը պայմանավորված է «Կիբերհանցագործությունների մասին» ԵԽ Կոնվենցիայի կիրառման, նշված բնույթի հանցագործությունների որակման և քննության առանձնահատկությունների վերաբերյալ գիտելիքների ծավալի ընդլայնման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է՝

- «Կիբերհանցագործությունների մասին» ԵԽ Կոնվենցիայով նախատեսված քրեական հանցագործությունների վերաբերյալ նորմերի իմպլեմենտացիայի խնդիրները ՀՀ քրեական օրենսգրքում,
- նշված Կոնվենցիայի հիման վրա ստեղծված կոմիտեի (T-CY)՝ արարքների որակման հետ կապված բանաձևերը,
- ՀՀ քրեական օրենսգրքով նախատեսված արարքների որակման հիմնախնդիրները,
- էլեկտրոնային ապացույցների հետ աշխատելու քրեադատավարական առանձնահատկությունները,
- մանկական պոռնոգրական նյութերի հետ կապված քրեական գործերով ապացույցների ձեռքբերման հնարավոր տարբերակները,
- «տոր» կամ «մութ» ցանցերից ապացույցներ ձեռքբերելու դժվարությունները, նման հանցագործությունների լատենտայնությունը,
- կիբերհանցագործություններով միջազգային փոխօգնության հիմնախնդիրները:

Գնահատումն իրականացվում է գրավոր եղանակով:

18. Q-014-16. Քրեական վարույթով միջազգային փոխօգնության արդի հարցերը

Դասընթացը պայմանավորված է միջազգային փոխօգնության արդի հարցերի վերաբերյալ գիտելիքների ծավալի ընդլայնման համար:

Դասընթացը ներառում է ՀՀ քրեական դատավարության օրենսդրությամբ, այդ թվում միջազգային պայմանագրերով նախատեսված միջազգային փոխօգնության տեսակների, եղանակների, սուբյեկտների, պայմանների վերաբերյալ հարցերը:

Գնահատումն իրականացվում է գրավոր եղանակով:

19. Q-019-16. Պատիժների կիրառման նկատմամբ դատախազական հսկողության արդի հարցերը

Դասընթացը պայմանավորված է պատիժների կիրառման ոլորտում դատախազական գործառույթների վերաբերյալ գիտելիքների ծավալի ընդլայնման և կարողությունների ձևավորման համար:

Դասընթացը ներառում է քրեական օրենքով նախատեսված պատժատեսակների կիրառման նկատմամբ դատախազական հսկողության վերաբերյալ հարցերը: Մասնավորապես՝

- դատախազի՝ ազատությունից զրկված անձանց պահելու վայրեր այցելելու նպատակներն ու կարգը,
- ազատությունից զրկված կամ ազատությունը սահմանափակված անձանց հիմնական իրավունքներին վերաբերող իրավական ակտերի օրինականության ստուգումը և անօրինական ակտերի նկատմամբ դատախազական ներգործության միջոցները,
- պատժի ենթարկված անձանց հարցման ենթարկելու, տեղեկատվություն ստանալու և բացատրություններ վերցնելու հիմքերը և կարգը,
- ապօրինի պահվող անձանց ազատ արձակելու հիմքերը և կարգը,
- պոռբացիոն ծառայության ներդրման հիմնախնդիրները:

Գնահատումն իրականացվում է բանավոր եղանակով:

20. A-009-16. ՀՀ ընդհանուր վարչական իրավունքի հիմունքները

Դասընթացն անհրաժեշտ է վարչարարության հիմունքները և վարչական վարույթը կարգավորող օրենսդրության մեջ առկա հարցերի վերաբերյալ գիտելիքներ մատուցելու և կարողություններ ձևավորելու համար:

Դասընթացը ներառում է

- վարչարարության և վարչական վարույթի սկզբունքները,
- վարչական ակտի պարտադիր հատկանիշները,
- վարչական վարույթի մասնակիցների իրավունքների պաշտպանությունը,
- դատարանի կողմից վարչական ակտերի իրավաչափության գնահատման հարցերը:

Գնահատումն իրականացվում է գրավոր եղանակով:

21. J-013-16. Պետական շահերի պաշտպանության արդի հարցերը

Դասընթացն անհրաժեշտ է պետական շահերի պաշտպանության հարցերով քաղաքացիական և վարչական դատավարության տարբեր փուլերում ծագող հիմնահարցերի վերաբերյալ գիտելիքների ծավալի ընդլայնման և կարողությունների ձևավորման համար:

Դասընթացը ներառում է՝

- քաղաքացիական և վարչական դատավարությունում դատախազի մասնակցության հիմքերը,
- գործը դատաքննության նախապատրաստելու, ապացուցման, դատաքննության ընթացքում ծագող հարցերը,
- հատուկ վարույթի գործերի քննության ընթացքում ծագող հարցերը:

Գնահատումն իրականացվում է գրավոր եղանակով: